

мицѣрь (de două ori), тараск. тараск, Tot așa adj. m. поповъ, viitorul sg. III смотрѣть, pron. сѣсъ și indic. pres. III sg. падаѣтъ. În actul moldovenesc din 28 noiembrie 1399 în același sens avem: хотаръ (de două ori), indic. pres. III sg. етъ, G. pl. m. воаръ. În cel din 29 iunie 1400 avem: александръ, гедикъ, братъ, жоупанъ, богданъ, боаѣринъ, пнанъ, оуригъ (de două ori), хотаръ (de două ori), G. pl. m. боаѣръ, D. pl. m. оуенимъ добрымъ паномъ, viitor. sg. III оуеашигъ, pron. m. N. sg. тѣтъ, etc. În actul din 4 august 1400 avem: александръ, гнъ, братъ, жоупанъ, богданъ, боаѣринъ, срѣтъ, хотаръ, G. pl. m. боаѣръ, D. pl. m. оуенимъ добрымъ паномъ, viitor. sg. III оуеашигъ, pron. m. N. sg. тѣтъ, etc.

Subliniem că fonetismul *к/х* se caracterizează respectivele documente moldovenești și prin acestea și copia actului maramureșan din 1404 este de origine sirbească filiera pentru documentele moldovenești fiind documentele Țării Românești (vezi Damian P. Bogdan, Фонетические особенности славяно-румынских грамот 14 века, ce apare în volumul în cinstea celui de-al IV-lea congres internațional al slavistilor). Aceiași origine moldovenească au în copia actului din 1404 formele fonetice: D. pl. m. *кѣѣмъ*, D. sg. m. *кѣѣкомъ* și N. sg. n. *кѣданѣ* față de formele: slavă veche *къкъмъ* și *къкъкомъ* — așa dar *к < х*, — și de forma ruso-ucrainiană: *къданъ*. Însă dintre particularitățile lingvistice este de semnalat în primul rând prezența — mai în măsură egală a celor două straturi lingvistice: medio-bulgar și ruso-ucrainean, fenomen ce caracterizează actele moldovenești vechi, fapt ce a fost subliniat de pildă de somitatea lingvistică rusă A. A. Šahmatov în anul 1910 (vezi Отчет о состоянии и деятельности имп. С.-Петербургского Университета за 1909 г., p. 330 unde Šahmatov referă despre lucrarea lui Vladimir Jarošenko: Изследование малорусского языка молдавских актов XIV—XV вв., изданных г.г. Ульяновским и Калужняцким, vezi despre această lucrare, Damian P. Bogdan, *Textele slavo-române în lumina cercetărilor rusești*, III «Analele Romîno-Sovietice» Seria Istorie, 1957, nr. 3—4). Astfel în primul din cele trei acte moldovenești — pomenite mai sus — cele mai apropiate de copia actului maramureșan din 1404 — întâlnim ca elemente medio-bulgare: *чръзъ*, *бръладъ*, *съродникъ* și *оутържиди* — actul nu s-a păstrat decât în fragment — cari în același act au corespunzătoarele rusești și ucrainene: *чирскъ*, *бръла < доу >*, *осподаримъ*, *осподаръ* și *боудъ*. La fel în actul din 29 iunie 1400 avem: *жоупанъ*, *боаѣринъ*, *прѣжде*, *едино*, *гратанъ* cu *кратанъ*, *паштѣрѣтъмъ*, *пжтъ* (de două ori), *единомъ*, *дръжитъ*, *ржжъ*. *боаѣръ* (de două ori), *бръанъ хръловского*, *прѣжнѣтъмъ* și *оутържиди* căroră li se opun ruso-ucrainenele: *м(е)гю*, *вжю*, *оуенимъ*, *пнзъмъ*, *оуэригъ*, *чтсчи*, *слоу(ж)оу*, *оулоучитъмъ*, *пашчур <т > омъ*, *птъ*, *птъмъ* (de două ori), *пэпиръ* (de două ori), *мжжъ < мжжъ >*, *дѣла* (de patru ori), *вѣдѣтъ*, etc. Iar în actul din 4 august 1400: *жоупанъ*, *боаѣринъ*, pron. pers. III sg. D. *мъ*, *прѣжтѣрѣтъмъ*, *чръны*, *браннѣрѣкъ*, *боаѣръ* (de două ori), *рѣтжмъ*, *бръанъ хръловского* și *оутържиди* față de: *м(е)гю*, *вжю*, *оуенимъ*, *оуэригъ*, *чтсчи*, *птъмъ*, *чир(е)* (de două ori), *поури*, *доуэровъ*, *боудѣтъ*, etc. Dacă cercetăm copia actului din 1404 aci constatăm de pildă următoarele forme medio-bulgare: *длгополскои* (de două ori), *сѣпжнъ* cu *сѣпжнѣ* și *сѣпжнѣ*, *едины* cu *едино*, Ac. sg. n. *имъ*, indic. pr. I pl. *дамо*, aorist. sigm. III pl. *сѣзидашъ* și *дадошъ* (de două ori) alături de elementele ruso-ucrainene: *посмотрѣтъ*, *сѣсъ*, *ажъ*, *солныкъ* cu *солонкъ*, prep. *исъ*, *прижитко(м)*, *вѣдѣтъ*, *мѣтъ*. Din lexicon remarcăm în aceiași copie alături de medio-bulgarele *жпанъ* și corespondențul ucrainean *панъ* < pol. *pan*, iar în onomastică *тѣдѣръ* exact ca și *тѣдѣръ* din actul moldovenesc cu data: 1400 august 4, aceasta în opoziție cu documentele ucrainene care începînd cu anul 1385 și în tot cursul veacului XIV și prima jumătate a secolului XV nu cunosc decât forma ortografiată *фидѣръ-фидѣръ* (vezi Vladimir Rozov, Южно-русские граматы (Украинские грамоты, I, pentru aceste două ediții vezi Damian P. Bogdan, *Diplomatica slavo-română*, în «Documente privind istoria Romîniei», introducere II și în extras, București, 1956, p. 28 nota 6, la Rozov în op. cit., vezi doc. de sub nr. 14, 15, 22, 27, 43, 45, 52, 60, 64, 81, etc). Aceiași origine romînească au în copia actului din 1404 și umătoarele onomastice: *костъ* — actele ucrainene începînd cu anul 1359 nu cunosc decât formele *костъ* *костыка* și *костыко* (vezi Vl. Rozov, op. cit., doc. de sub nr. 5, 13, 6, 12, 13, 24, 28, 26, 38, 43 și